

ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਉਸਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਗਭਗ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀਅਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਪੌੜੀ 'ਤੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਕੁਇਟੀ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੁਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(16) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕੀਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚਕਾਰ ਸੇਵਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਰਜਾਨਾ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(17) ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। 5,000

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਜੇ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ / ਬਚਾਓ ਪੱਖ

ਬਨਾਮ

ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ / ਮੁਦਈ

1994 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 1684

23 ਨਵੰਬਰ, 2001

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 - ਆਰ.ਐਲ.ਐਸ. 12.21 ਅਤੇ 16.24—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾਵਾਂ। 226 ਅਤੇ 311—ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ— ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅੰਤਿਮ ਹੈ- ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 12.21 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ—ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੇ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। - ਬੇਨਤੀ-ਲਿਖਤ ਬਿਆਨ - ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ

ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਆਰਡਰ ਸਾਧਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਹੈ-ਅਪੀਲ ਦੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਰਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਅਧੀਨ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। ਕਲਪਨਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 13)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਰਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਰਡਰ ਸਰਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੰਡਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ14)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਨਡੀਐਸ ਮਾਨ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ

ਸੁਦੀਪ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ.ਐਸ.ਸਿੰਘਵੀ, ਜੇ

(1) ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਨਿਯਮ') ਦੇ ਤਹਿਤ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਵੇਰਮੈਂਟਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੱਥ:

(2) ਜਵਾਬਦੇਹ—ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ 9 ਮਾਰਚ, 1989 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਉਹ 6 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 8 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 25 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 29 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, , ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ , - 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੰਬਰ 871/ਏਐਸਆਰ ਨੂੰ ਪੀਪੀਆਰ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

OB ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।"

(3) ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਬੋਰਡਰ ਰੋਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , - ਮੀਮੋ ਨੰਬਰ III/BR-5/5th ਨਵੰਬਰ, 1990 ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 9 ਨਵੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਬ ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ।

ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰੇ 2, 3 ਅਤੇ 4, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਫ਼ਤਰੀ ਸੀ, ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:-

- “(2) ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਰਹੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੂੰ 2 ਜਾਂ 3 ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਆਮਦ 2/3 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਸਲ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- (3) ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ, ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 23884-87, ਮਿਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੀਆਰ 12.21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀ.ਆਰ. 12.21 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟ-ਕਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਥਿਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ [2] ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ PR 12.21 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। PR 16.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ।
- (4) ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ (ਮੁਦਈ ਦੇ) ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਦਿਮਾਗ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ/ਮਨੋਰਥ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਆਰਡਰ (ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨਾ) ਦਾ

ਉਦੇਸ਼ ਦੰਡਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਤਾ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।"

(4) ਐਪ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਜੁਆਇਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ 6 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 8 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੱਕ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ 25 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 29 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੱਕ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 2, 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"2. ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਹ 6 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 8 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਅਤੇ ਫਿਰ 25 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 29 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੱਕ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. ਮੁਦਈ ਦਾ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 3 ਗਲਤ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦਾ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ, ਵੈਧ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਮੁਦਈ ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਪੱਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ 'ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੈ। 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੇਵਾ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਆਰ. 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਗਲਤ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਦਤਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ। ਬਿਨਾਂ ਮਕਸਦ ਦੇ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਬਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ PPR 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ”

(5) ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ:-

- (1) ਕੀ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਅਤੇ 5 ਨਵੰਬਰ, 1990 ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹਨ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (2) ਕੀ ਸੂਟ ਸਾਂਭਾਲਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
- (3) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80 CPC ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (4) ਕੀ ਮੁਦਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ

(5) ਰਾਹਤ।”

(6) ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ 8 ਸਤੰਬਰ, 1999 ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਲੰਕਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵ, ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ। ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਬੇਕਸੂਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਥਾਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਬਾਰਡਰ ਰੋਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ 5 ਨਵੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 6 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 8 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। , 1989, ਅਤੇ ਫਿਰ 16 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੋਂ 29 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਤੱਕ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਬੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ। ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ, 1988 (1) ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 650 ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਰੀਡਿਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ

ਪੀ. ਜਯਾ ਚੰਦਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੈਂਕ ਆਫ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ , 1991(1) ਆਲ ਇੰਡੀਅਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਕੇਸ ਟ੍ਰੇਡੇ 75 ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 5 ਨਵੰਬਰ, 1990 ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਮਾੜਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(7) ਵਿਦਿਅਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ:-

“ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਆਦੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਹਾਲੀਆ ਸਰਵਿਸ ਜੱਜਮੈਂਟਸ, 1950 88 (1) ਪੰਨਾ 556—ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ 1991 (2) ਹਾਲੀਆ ਸੇਵਾ ਨਿਰਣੇ 705—ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(8) ਸ੍ਰੀ ਐੱਨ.ਡੀ.ਐੱਸ. ਮਾਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਚੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਿਮਲੀਸੀਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ **ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (1)** ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(9) ਸ੍ਰੀ ਸੁਦੀਪ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ, (2)** **ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3)** **ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (4)** **ਵੀਪੀ ਆਹੂਜਾ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। **ਅਤੇ ਹੋਰ, (5)** **ਨਰ ਸਿੰਘਪਾਲ** ਬਨਾਮ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6)** ਅਤੇ **ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਹੀ** ਬਨਾਮ **ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ, (7)**।

(10) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“12.21 ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਅਕੁਸ਼ਲ।—ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜੋ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (1) 1994 (3) SCT I
- (2) (1995) 2 SCC 567
- (3) ਜੇਟੀ 2000 (8) ਐਸਸੀ 26
- (4) ਜੇਟੀ 2000 (9) ਐਸਸੀ 571
- (5) (2000) 3 SCC 239
- (6) (2000) 3 SCC 588
- (7) (2000) 5 SCC 152

ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ. ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ

ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(12) ਜੇਕਰ 8 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਘੋਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਲ ਆਰਡਰ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੰਡਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਦੀਪ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਦਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੀ। ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼, ਅਰਥਾਤ, ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ। ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿ ਕੇ, ਉਹ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(13) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਅਧੀਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲਪਨਾ ਦੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(14) ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਵੇਰਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਰਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਰਡਰ ਸਰਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੰਡਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(15) ਸਟੇਟ ਇਨ ਓਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂਪੀਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਰਮਾ (8) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਫਾਇਰਮੈਨ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯੂਪੀ ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਵਿਸਿਜ਼) ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1975. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

“1979 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਛੱਟੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਸ ਨੂੰ. ਸਾਲ 1979 ਲਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸੀਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਣਡਿੱਠ ਅਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਲਾਪਰਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀਬਿਨਾਂ ਛੱਟੀ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਫਾਇਰ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰੇ। ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

ਜਵਾਬਦੇਹ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਏ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਕਾਰਗਜ਼ਾਰੀ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਉਂਟਰ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ

ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿ 16 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਫਾਇਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਆਈਜੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਫਾਇਰਮੈਨ 13 ਦਸੰਬਰ 1978 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਚ ਇਹ ਹੈਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਿਰਫ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀਜੇਕਰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆਅਤੇ ਯ.ਪੀ. ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਕਾਉਂਟਰ - ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀਆਂਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਪਤੀ ਸਰਲ ਸੀਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।"

(ਅੰਡਰਲਾਈਨਿੰਗ ਮੇਰੀ ਹੈ।)

(16) ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਰਨ ਲਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ (9) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਫਤਰ ਛੱਡ ਗਈ ਸੀ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ 20 ਮਈ, 1980 ਨੂੰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ, 1982 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਅਫਸਰ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

“ਜੇਕਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ (ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਮਨੋਰਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ. ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਫਸਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸੀਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ, ਅਵੱਗਿਆ ਅਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾਦਫਤਰੀ ਸਮੇਂ

ਦੌਰਾਨ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਆਦਿ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰੀਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਾਇਆਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈਕਿਉਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤੀ ਉਸਦੇ ਲਈ ਹੈਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਆਰਾ ਨਹੀਂਇੱਕ ਦੰਡਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਦੇ ਰੁਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੁਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕਨਿਯਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਵੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਅੰਡਰਲਾਈਨਿੰਗ ਮੇਰੀ ਹੈ)

(17) ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕੈਨਵਸ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

(18) ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲਥੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕਲੰਕ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਦੰਡਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਕਿ ਮਾਲਕ ਨੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੇ ਉਤੇ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੌਸ਼ਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, (10) ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਐਲ, ਆਈ ਫੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (11) ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ, (12) ਜਗਦੀਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (13) ਏ.ਜੀ. ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (14) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਖ ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ, (15) ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਜਦੋਂ ਵੀ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਨੌਕਰ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਉਸਦੀ ਅਣਉਚਿਤਤਾ, ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਇਹ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਕਿ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਕਸਰ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ? ਅਸਥਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ

ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਵੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਸੀ

- (10) (1991) 1 SCC 108
- (11) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 36
- (12) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 177
- (13) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 449
- (14) 1967(1) LLJ 718
- (15) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 1089

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ 'ਟਰਮੀਨੇਟ' ਜਾਂ 'ਡਿਸਚਾਰਜ' ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (1) ਕੀ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਰੋਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜਾਂ (2) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪਏ ਹਨ। ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਏਜਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਾਈ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ ਨਤੀਜੇ। ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜੇ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਵੀਗਰਾ ਕੇਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰਸੇਵਾ। ਵੀਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਆਰਸੀ ਲੈਸੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਜਗਦੀਸ਼ ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ; ਏ.ਜੀ. ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਖ ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(19) ਆਰ ਐਸ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਸਟੇਟ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (16) ਪਰਸ਼ੋਤਮ, ਲਾਈ ਵੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਸਮੇਤ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਦਾ (ਸੁਪਰਾ), ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, (17) ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ

- (16) ਜੇਟੀ 1998 (8) ਐਸਸੀ 585
- (17) ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 689

ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ, (18) ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (19) ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ); ਚੰਪਕਲਾਲ ਚਿਮਨਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (20) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਖ ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ (ਸੁਪਰਾ); ਸ਼ਮਸ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (21) ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, (22) ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘ, (23) ਅਨੂਪ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (24) ਨੇਪਾਲੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂਪੀ, (25) ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸ਼ੰਕਰ ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, (26) ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੋ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਨੌਕਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰਥ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਫਸਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਚੰਪਕਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲਰ

1961 (1) SCR 606

ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 531

ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1854 1974 (2) ਐਸਸੀਸੀ 831 1977 (1) ਐਸਸੀਆਰ 462

(23) (1980) 2 SCC 593

(18) (24) (1984) 2 SCC 369

(19) (25) ਜੇਟੀ 1988 (2) ਐਸਸੀ 473

(20) (26) ਜੇਟੀ 1992 (1) SC 37

(21)

(22)

ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਚਾਰਜ-ਮੀਮੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਖ ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ,

ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ 'ਤੇ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਲੰਕ ਜੋ ਉਸਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੰਡਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰਥ ਸਨ।

ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਨਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਦੁਰਾਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਹਿਜ਼ ਬੱਦਲ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ

ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਰਾਦਾ।”

(20) *ਦੀਪਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਸਤਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬੋਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਬੈਸਿਕ ਸਾਇੰਸਿਜ਼, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ*, (27) *ਆਰ ਐਸ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਇੰਸਟ੍ਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਇੰਨਪ੍ਰਾ ਲਿਮਟਿਡ (ਯੂ.ਪੀ.) ਸਮੇਤ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਏਸ਼ਪਰੀਮ (ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਜੱਜ ਆਈਬੈਚ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ:-*

“ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲੇ, ਤਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ, ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸਨ, ਇਹ ਸਿਰਫ

ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਨਾ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਸਧਾਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

(21) *ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਢੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ), ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ), ਚੰਪਕਲਾਲ ਚਿਮਨ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ), ਏ.ਜੀ.

(27) ਜੇਟੀ 1999 (1) ਐਸਸੀ 396

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਯੂਪੀ ਰਾਜ* ਬਨਾਮ *ਕੌਂਸਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ੁਕਲਾ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ -

- “(i) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਲੰਕ/ਜਾਂ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕੁਝ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।
- (ii) ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਝੂਠ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮਾਲਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।
- (iii) ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ/ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ

ਵਧਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(iv) **ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, **ਆਰ.ਐਸ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ** ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੰ. (i) ਅਤੇ (ii) ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸੀ।

ਕਲੰਕਪੂਰਨ ਜਾਂ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(23) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸੀ। ਕੁਦਰਤ

(24) ਮੈਂ ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸਮਝ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ:-

“ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜੋ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(25) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਲੰਕਪੂਰਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਲ ਦਾ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਸਪੀ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ, ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣ ਪਾਇਆ। ਆਦਤਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੀਆਂ ਖੇਜਾਂ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕੈਰੀਅਰ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਸਪੀ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ

'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਐਸਪੀ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੈ

ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) *ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਹੀ* ਬਨਾਮ *ਯੂਪੀ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਝਗੜੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ 5 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਯੂ.ਪੀ. ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ (ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ 19 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਯੂਪੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮ:

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ 34 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਪੀਏਸੀ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਫਾਈਲ ਨੰਬਰ JA-2/89, pp. 21/34 ਤੋਂ 22/33 ਮਿਤੀ 26 ਜੂਨ, 1989 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਲਾਸ਼ ਚੌਥੇ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਾਂਡੈਂਟ, 34 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਪੀ.ਏ.ਸੀ., ਵਾਰਾਣਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪੀ.ਪੀ. 21/34 ਤੋਂ 22/37 ਤੱਕ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਉਕਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਦਰੂਨੀ p.6 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(27) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

34 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਆਰਮਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲਰੀ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯੂਪੀ, ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 541 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਹ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਘਟਨਾ, ਅਰਥਾਤ, ਝਗੜਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਦਾਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ।

(28) ਵੀ.ਪੀ. ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 2 ਦਸੰਬਰ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਸ਼੍ਰੀ ਵੀਪੀ ਆਹੂਜਾ ਪੁੱਤਰ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਨ. ਐੱਸ.ਪੀ.ਜੀ. ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ .,—ਵੀਡੀ ਆਰਡਰ ਐਂਡਸਟ। ਨੰਬਰ ਸਪਿਨਫੈਡ/ਸੀਸੀਏ/7844-45, ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1998 ਅਤੇ ਬੇਸਕੋਸਪਿਨ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਪੀ. ਆਹੂਜਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।”

(29) ਦੀਪਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(30) ਨਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਸੀ।

(31) ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅੜਚਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਲੰਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨੋਟਿਓ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇਖ ਕੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਲੰਕਵਾਦੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 22 ਫਰਵਰੀ, 1997 ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(32) ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“6. ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਕਲੰਕ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਚਾਰੇ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ 16.24

ਦੇ ਅਧੀਨ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ-ਸਮਝਣਯੋਗ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮਰਿਯਾਦਾ 'ਤੇ ਵੀ ਦੂਸਰੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(33) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ **ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ), **ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਹੀ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ), **ਵੀ. ਪੀ. ਆਹੂਜਾ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ), **ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(34) ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਈਸ਼ਵਰਜੋਤ ਕੌਰ